

EMPORDÀ FEDERAL

Terra de llibertat Jo n diria del EMPORDÀ pera ferne tot l'elogi en una sola paraula.

Preus de subscripció

Figueres 1'25 pta. trimestre
Fora. 1'50

Administració: Vilallonga, 25

Número solt 10 cents.

» atrassat 20 »

Any X

Figueres 4 de Febrer de 1920.

Fulla extraordinaria

Per a salvar l'esdevenir de la Ciutat hem juntat les nostres banderes; ara vosaltres, ciutadans conscients i enamorats de Figueres, juntéu els vostres esforços per a fer-la triomfar.

Les causes superiors

La mala conducta que en el Municipi ha mantingut el sector minorista que, en contes de l'honrada fiscalització, obstruïa estultament l'obra administrativa que reclama l'esperit renovador de la Ciutat, ha forçat la intel·ligència, sota una mateixa noble bandera de combat, dels dos partits que més punts d'identificació espiritual, més elements de capacitat constructiva i més serietat moral poden oferir al nostre poble en aquesta hora de resolucions progressives. Però l'adversari ha pres groglerament aquesta intel·ligència nostra com a puntal per a les seves plataformes d'atac, i és precis esfondrar-li del tot l'inconsistència acartonada d'aquesta plataforma.

En la lluita present no es disputen teories ni abstraccions ideals ni generalitats polítiques. Sobre les divises particulars dels conglomerats, hi flameja una causa superior: la futura grandesa de Figueres. I aquesta causa superior exigeix l'acoblament dels esperits serens per a formar el «cordó sanitari» que barri el pas a la coacció estúpida i a l'inèpcia escandalosa dels que podrien malbaratar una bella obra en el punt mateix del seu enlairament triomfal. I això és immoral? No. És lògic; és necessari. És l'únic camí que podien seguir les forces sanament populars per a aconseguir una finalitat de salut pública.

Per salut pública s'intel·ligenciaven a França els sectors patriòtics, des d'En Carles Maurras, el de la reialista *Action Française*, a l'Albert Thomas, el de Confederació General del Treball. Per salut pública s'intel·ligenciaven a Anglaterra els conservadors de Balfour i els liberalistes de Lloyd George. Per salut pública s'intel·ligenciaven a Catalunya

tots els partits que formaren la Solidaritat Catalana i tots els elements que integraren l'Assemblea de Parlamentaris. I és que, en cada moment, amenaçava sobre tots l'espasa de Damocles d'ua perill immediat, que a França era l'enemic de fora, a Anglaterra l'insurgència de dins i a Catalunya era el centralisme en quan a Solidaritat i l'anarquia constitucional en quan a la Assemblea de Parlamentaris. I en cada cas, França, Anglaterra i Catalunya, o més bé: la patria, la victòria i l'esperit de llibertat, eren una causa superior imposant la sordina momentània a les controvèrsions doctrinals medietes.

I bé. Dintre la nostre esfera figuerenca, l'obra del Emprèstit, el projecte d'Exposició, tot l'avenir esplendorós de la Ciutat, son una causa superior que imposa que se la resguardi d'atropellaments indoctes. I per a resguardar-la, fan la centinella de costat els seus estaments més voluntariosos.

Germans en Catalunya, germans en civilitat. Aquest és, avui, el timbre de la nostra Unió Sagrada. ¿I és immoral, això? Per a judicar-ho, el poble de Figueres pendrà aviat la paraula. Però els que no tenen dret a prendre-la per a llençar anatemes d'integrats doctrinals, son els que, dient-se republicans, no han necessitat de supremes causes superiors per a confabular-se immoralment amb tota la porqueria caciquista, traïnt trenta vegades la pròpia representació i cobrant al barato la traïdoria.

Solo los unitarios podrán ver con malos ojos que catalanistas y federales nos acerquemos, sólo ellos interesáanse por llevarnos a la discordia.

FRANCISCO PI MARGALL.

De *El Nuevo Régimen*
24 Agost 1901.

Els vells de tota la vida

Diuen alguns enemics:

—Feu-ne cas d'aquets que un jorn es combaten pels ideals i un altre dia s'ajunten per a portar a terme la reforma de la ciutat.....

No volem parlar ara de la llur conseqüència i solzament encara que amb por, els hi demanarem:

—Pero que sou vosaltres?

I si volen esser sincers ens respondran:

—Som vells de tota la vida.

I es precisament això la força espiritual de la nostre coalició.

Ansiem rejuvenir l'esperit del poble, fent-li sentir la complexitat de la vida.

Avui en plena coalició, en plena lluita, quan prediquem l'unió dels colces per a impedir el pas de la malura, nosaltres afermem, avui mes que mai els nostres ideals republicans, federals i nacionalistes.

Nosaltres que volém esser joves eternament, vivim al ritme del temps i sense abdicacions ni vilipendis, sense renegar de les nostres glòries tradicions anem a una coalició amb aquelles forces polítiques que dintre 'ls seus ideals volen col·laborar honoradament a la reforma magna que hem iniciat i bastit, ja en llurs fonaments.

I en aquesta nostra joventut serena anhelosa de que la ciutat esdevingui una cosa viva, trobem la fortitut de dir en plena coalició de que avui, demà i sempre en tot alló que afecti a l'essència del nostre republicanisme restarem com sempre inflexibles, perquè el nostre nacionalisme seria quelcom de fictici i postís en aquesta terra de Democràcia, si la Llibertat de Catalunya l'admetessin a costa de la llibertat dels Catalans.

La nostre coalició electoral—apart

la comú catalanitat de les forces coaligades—es filla d'un amor intens a la ciutat i d'una ansia intensa de veure promptament convertits en realitat els nostres somnis.

Ja'n portem prou de temps perdut; seria interessant conèixer les hores de sessió passades en petites baralles personals, el temps preciós perdut en insoportables lates oratories en les quals els capdills de les minories, caminen i tornen al mateix lloc com els burrus collats a la nòria, donant volts i mes volts sense poar ni una gota d'aigua que afavoreixi a la ciutat... I avui l'aigua va cara (segons diuen els nostres contraris) i cal aprofitar-la. Per això, per a no perdre'n esterilitat, per a aprofitar eficaçment tots els nostres esforços, volem prescindir dels pertorbadors.

Un partit que constantment ha suscitat, sense objectiu confesable, motius de discòrdia i que ha fet de l'obstrucció el seu ideal, no pot tenir la confiança dels ciutadans per dur a terme una obra com la de l'Emprèstit que exigeix la imposició del patriotisme a tot intent egoista i negatiu.

La ciutat sabrà fer bona tria: rebutjarà als vells de tota la vida i farà triomfar l'eterna joventut dels homes que volen viure al ritme del temps.

L'aliança defensiva que per a salvar a Figueres amb emprèstit, amb empedrats, amb aigües i amb escoles, han acordat les forces federals i les forces nacionalistes triomfarà, si a la Ciutat li queda instint de conservació. Es una qüestió de vida o de mort per a la ciutat el triomf esclatant dels nostres candidats.

GRAN MITIN

de propaganda electoral que tindrà lloc en la platea del Teatre Principal **el divendres dia 6 a dos quarts de deu del vespre**, en el que hi pendran part representants de la coalició federal-nacionalista que triomfarà en les eleccions del diumenge per a honra i profit de la nostra ciutat.

Ciudadans: No hi faltéu.

Si algun republicà de bona fé te algun dubte encara del republicanisme de la gent del carrer den Lasauca que preguntin an el seu amo i senyor, En Luisitu, què s'hi ha tractat en les conferencies que aquets darrers dies ha cel-lebrat aquest subjecte, amb el cacic de Navata i ex-alcalde de R. O. Sr. Moragas.

Tota una historia

L'obra de la minoria

Déien en vigílies de les darreres eleccions municipals en la convocatoria d'un mitin, lo següent:

«El objeto del mismo será presentar al pueblo de Figueras la candidatura de coalición Federal-Radical, la exposicion del programa amplio que se pretende desarrollar en el Ayuntamiento, y a la vez hacer historia de la administración censurable y caciquista de las mayorias que han venido por años corrompiendo el ideal republicano y derrochando los fondos municipales.»

«CIUDADANOS: La candidatura Federal-Radical representa la fiscalización, el freno y la oposición a todo lo que signifique derroche y nepotismo. Representa el porvenir de la ciudad, pues si bien hoy no resulta oportuno un empréstito.»

De *Libertad* 10 Noviembre 1917.

«Sr. Pujulá! queremos principios y no palabras y hasta la fecha no hemos oido mas que palabras, palabras vanas y torpes que dicen poco de los que se atreven con una desfachatez incomparable a velar por los principios democráticos por un lado y por otro ir de puerta en puerta pidiendo los votos a los que viven del trabajo.»

L. LÓPEZ-RODRÍGUEZ MURRAY.»

De *Libertad* número del 15 de Febrer pág. 2:

«... deben pensar que así como hace años los Ayuntamientos de Zaragoza y Cartagena que hicieron empréstito declararon la suspensión de pagos por carecer de ingresos, nada tendría de particular que lo mismo ocurriese en Figueras donde no reparan las mayorias en gastar inútilmente miles de pesetas y cuya finalidad única, y ese del amor a Figueras es música celestial, es la compra definitiva de las aguas por una cantidad exageradísima.»

Conceptes que ratificava en el número següent 22 Febrer, dient:

«Responderán los ciudadanos de Figueras invirtiendo sus ahorros comprando un papel municipal que no tendrá la garantía suficiente, de ser el empréstito de un millón de pesetas? ¿Se exponerán los poseedores de dicho papel a tener que sufrir las consecuencias de una suspensión de pagos como lo están sufriendo resignadamente los ciudadanos de ZARAGOZA y Cartagena y otros puntos de España? ¿Qué garantías tiene el Municipio para dicha emisión?»

Mai s'havia escrit a Figueres res tant denigran per a el crédito de l'Ajuntament. El Director del periódic *Libertad* sabrà que faltava a la veritat, no soisament per l'Ajuntament de Figueres, sinó també pels que citava com exemple, i com a reputació a lo que falsament afirmava el periódic del Sr. López-Rodríguez Murray, publicarem la següent carta del Tinent d'Alcalde i President de la Comissió de Foment de l'Ajuntament de

de Saragossa, que entreguem a la consideració dels electors del districte 1.º:

«1-Marzo de 1919.

Sr. Don.

Mi distinguido amigo: Recibí tu grata de 24 Febrero.

Respecto a tu consulta municipal debo decirte QUE NO ES CIERTO QUE EL AYUNTAMIENTO DEJE DE PAGAR LOS CUPONES DE SUS EMPRESTITOS, pues viene pagándose todo con bastante puntualidad y el papel municipal se cotiza con firmeza cerca de la par. Es muy probable que se haga el empréstito de veintitres millones de pesetas, estando asegurada la emisión por un grupo bancario, para unificar la deuda actual y realizar algunas mejoras. Si necesitas más detalles concretos te los facilitaré gustoso.

Nada más por hoy por falta de tiempo, pero sabes es siempre tu buen amigo que te abraza

MIGUEL ANGEL NAVARRO.»

Quan per a combatre l'empréstit es necessita recórrer a la calúnnia, falsejant els fets, per a fer servir aquests fets com a prova contra'l crédito de l'Ajuntament, els homes que aixó fant, sent, repetim-ho una vegada més, ciutadans traïdors, i els traïdors no poden tenir la representació de la Ciutat.

Pero, seguim copiant lo que ha dit *Libertad*.

«Nos hemos enterado por un amigo nuestro de Barcelona, y no es secreto alguno toda vez que ya se ha oido decir lo mismo de boca del Sr. Alcalde, que éste, el Sr. Contador y el Arquitecto municipal pasaron unos días en la ciudad Condal recorriendo toda la gama bancaria, desde la banca Arnús hasta la más insignificante casa de préstamos de la Barceloneta sin poder encontrar quien les prestara apesar de todas las garantías, recomendaciones y créditos indiscutibles una peseta. ¡Qué fatalidad!

Así que, no ya solo los banqueros de Figueras, sino hasta los de Barcelona, se niegan rotundamente a emitir por su cuenta y riesgo el famoso millón de pesetas. ¿Quién será el que se exponga ahora? La Caja Comunal de Crédito de la Mancomunidad no tiene hoy una peseta para prestar a nadie, sin olvidar que no está el horno para bollos.

¿Qué recurso las quedará ahora a los enamorados locamente del empréstito al ver que nadie, nadie en absoluto les quiere prestar ni un cuarto?»

Ja ho veus, elector del districte primer, el periódic del candidat Sr. Luis

López Rodríguez Murray ha afirmat que la Mancomunitat no tenia un céntim, i efectivament está ja firmat l'empréstit, malgrat l'afirmació, clara i terminant del periódic del Sr. López Rodríguez.

«QUE NADIE, NADIE EN ABSOLUTO LES QUIERE PRESTAR UN CUARTO.»

La Banca Arnús oferia condicions per a l'empréstit, la Banca Busquets de Girona per escrit, va fer també oferta i la Mancomunitat entrega el milió de pessetes a l'Ajuntament.

Electors de Figueres: PER LA DIGNITAT DE LA CIUTAT, VOTA LA CANDIDATURA DE LA COALICIÓN

Federal-Nacionalista

Heus-aquí la proposició que contra l'empréstit presentaren el dia 20 de Gener, ratificant per escrit lo que de paraula havia promés el Sr. Pascal.

«Que la aprobación de la orden del día no significa la obligación ineludible de ir a un empréstito de un millón de pesetas para la realización de las obras reseñadas en la Memoria, y que ello no será óbice para la admisión y discusión de cualquier contraproyecto y en especial el que tiene prometido la minoria del Ayuntamiento presentar, y que recaiga acuerdo en la Junta de Vocales asociados que en su día se deberá convocar.

Casas Consistoriales, 20 Enero 1919.»

Aquet projecte de la minoria no s'ha presentat i el Sr. Pascal i tots els demés Concellers de la minoria, han mancat a la seva paraula.

De *Libertad* n.º 2, Febrer 1918, reseña de la sessió de l'Ajuntament del dia 30 Gener.

«El Sr. Pascal dice que si bien es contrario a los empréstitos, por creerlos más perjudiciales que beneficiosos... sin embargo si la obra económica que tenga que realizarse, de los ingresos que proporcione, se pueden cubrir los gastos de amortización, interés, etc., no lo será...»

I efectivament ve la municipalització de les aigües, discutida fa poques sessions, en la que els ingressos cubreixen els gastos, tal com volia el Sr. Pascal, i desint-se aquet Conceller de lo que havia dit en la sessió del 30 de Gener de 1918, junt amb el candidat pel districte primer Sr. Lluís López Rodríguez Murray voten contra la municipalització de les aigües.

Demana el candidat pel districte primer Sr. Ll. López Rodríguez Murray, «principios y no palabras» en vigílies de les darreres eleccions municipals, aquí tens elector dibuixada la seva obra. ¡Es tota una historia!

PER LA DIGNITAT DE LA CIUTAT,

Ciudadans que anhelèu per damunt de tots els partidismes, una ciutat gran, bella i rica; els que ansièu veure a Figueres empedrada, higienitzada, amb escoles, biblioteca, museu i parc-bosc; els industrials i comerciants que saben el valor que per a Figueres tindrà, la magna exposició que preparém per a l'any 1921

VOTARÉU

la candidatura de la coalició federal-nacionalista, per a foragitar de la nostra ciutat els eixores pertorbadors.

Si algun demòcrata dubtés encara de la dictadura incivil que'l Luisitu exerceix amb les ànimes d'esclau del carrer d'En Lasauca, que ho preguntin al Sr. Mensa i demés republicans dignes que s'vejeren llençats per la borda després d'haver sigut sollicitats per a formar part de la candidatura dels pertorbadors.

VOTEU LA CANDIDATURA DE LA COALICIÓN

Federal-Nacionalista

En López no sols era contrari de que es fes l'empréstit; fins era contrari de que'l Municipi tingués crédito per a fer-lo.

CANDIDATURA DE COALICIÓN FEDERAL NACIONALISTA

Districte primer

(Teatre i Institut)

Joaquim Cusi Furtunet
Joan Varela Roca
Francisco Guillamet Naspleda
Joan Llonch Broch

Els electors voten tres noms. Es recomana que abans d'emetre el vot es passi per l'oficina electoral del districte a rebre instruccions. Oficina electoral d'aquest districte: Carrer de Cervantes, n.º 1.—Entrada de la Lliga.

Districte segon

(Muralla i carrer Nou)

Josep M.ª Ribó Mayol
Santiago Massot Balaguer

Els electors voten un nom. Es recomana que's passi a l'oficina electoral abans de votar.

Oficina electoral del districte: Carrer del Forn. Entrada del Col·legi Ramis.

Districte tercer

(Colon)

Bruno Geli Vergés

Oficina del districte: San Joan Baptista, n.º 30.

Districte quart

(Cámara Agrícola)

Rafel Ramis Romans
Josep Sans Roquer

Els electors voten un sol nom. Es recomana que's prenguin instruccions en l'oficina electoral abans de votar.

Oficina del districte: Rambla, al costat del Restaurant Roig.

L'oficina general serà al carrer de la Portella. Entrada de Can Carbona.